

PABLO BRONSTEIN

Affaldets poetik

Keith Miller

Eksistensen af det fuldstændigt hele, subjektive, kropslige menneske i verden lyder som et uoverkommeligt og vidtrækkende emnevalg for en kunstner. Men, i sidste instans, er det et af de store emner. Indtil videre har Pablo Bronsteins værker ofte fremstillet mennesket partisk eller kritisk: i hans humoristiske, antikvariske tegninger er figurerne således miniature-agtige, når de stilles overfor arkitekturen; selv i hans stiliserede performanceværker kan mennesket have en marginal, gestikulerende tilstedeværelse. Og alligevel er Bronsteins værk tydeligvis 'humant' i en bredere forstand.

Bronsteins engagement i 1700-tallets arkitektur, dekorative værker og trykkekunst er fyldt med ironi: det ses i de små uoverensstemmelser i stil og teknik, som adskiller ham fra de kilder, han citerer (og fra mere direkte forsøg på at videreføre og give liv til disse kilder). Ironien ses også i hans skarpe stemningsskift, for eksempel i hans tidlige tegninger – udgivet i bogform af Koenig – som afbilleder Londons postmoderne arkitektur set gennem Piranesis ur-romantiske, sublime linse; og endvidere i Bronsteins insisteren på det performative aspekt selv i værker, hvori 'performance-elementer' ikke åbenlyst indgår.

Hertil kommer, at Bronsteins interesse for arkitektur og udsmykning aldrig handler om disse ting i sig selv, men om hvordan omgivelserne får os til at føle os (små, dygtige, svage, rige, vurderede, smagfulde). Forskellige mennesker synes selvfølgelig forskelligt om det samme arkitektoniske rum; en besøgende i København nikker måske anerkendende til Arne Jacobsens Nationalbank, men går forbi Marmorkirken uden at ænse den. Selv om Bronstein synes mere engageret i den klassiske tradition, er det sandsynligvis kun delvis fordi, at han bedre kan lide denne eller lægger mere mærke til denne; men også fordi, at Vestens barokke, rokoko- eller nyklassicistiske bygninger stadig umiddelbart forstås som udtryk for magt.

Det centrale værk på Charlottenborgs udstilling er en kæmpe latrin eller offentligt pissoir udformet i en tung, skrabet nyklassicistisk stil. Arkitekturen henviser til Claude-Nicolas Ledoux (1736 – 1806), som arbejdede for den franske konge i de sidste årtier inden revolutionen, og hvis idéer efterfølgende blev meget populære i udlandet, især i Nordeuropa. Den erfarne museumsgænger vil måske umiddelbart tænke på Marcel Duchamps Fountain (1917), og der er helt sikkert en snert af dette særdeles indflydelsesrige værk over det nærværende. Men Duchamp sagde selv, at pointen med hans pissoir, som var flyttet ud af sin oprindelige sammenhæng, netop var dets uanvendelighed ("Hvis det er signeret, og du ikke kan pisse i det, fordi det sidder fast på en museumsvæg, så må det være kunst: hvad ellers?"). Bronsteins WC, omend ikke ligefrem high-tech, er bestemt funktionelt (og der er heller ikke noget 'ready-made' ved det, selv om den fetichering af dygtigt håndværk, som ofte ses i værker, der relaterer sig til klassicisme, er lige så fraværende her som i Bronsteins tidligere produktion).

Værket fremmaner, på en typisk skælmsk og idiosynkratisk måde, den fundamentalt kritiske diskurs om oplysningstiden, som lå implicit i flere antropologiske værker i 1960'erne og i Michel Foucaults "videns-arkæologier" fra 1970'erne. At ordne og strukturere verden gennem viden var ensbetydende med at skabe nye hierarkier

og begrebsmodsatninger: gal og normal, syg og rask, beskidt og ren. Adskillelsen af 'hele' det menneskelige væsen fra dets kropslige affald var blot et konkret eksempel på denne proces. Mens det ved Ludvig XIV's hof i 1600-tallet var et prestigefyldt embede at tage sig af kongens lort, og folk frimodigt forrettede deres nødtørft i de smukke omgivelser i Galerie des Glaces, indtraf der ved skiftet til 1800-tallet en revolution inden for hygiejne: vandklosetter, afløbskanaler, kloakker, en hel gren af den industrielle revolution blev viet til at tildække vores udskillelsers beskæmmende realitet med en form for usynlighedskappe.

Denne tekst er et uddrag fra et længere essay, som er trykt i den publikation, der ledsager Pablo Bronsteins udstilling på Charlottenborg. Keith Miller er forfatter, bosiddende i London.